

บทบาทของผู้บริหารกับคุณภาพชีวิตการทำงานของครูในสถานศึกษา

สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 8

SCHOOL ADMINISTRATOR'S ROLES AND TEACHER'S QUALITY OF WORKING LIFE IN SCHOOL UNDER THE SECONDARY EDUCATIONAL SERVICE

AERA OFFICE 8

คมสันต์ สังขภิญโญ *

komsan sangkhapinyo

ดร.สงวน อินทร์รักษ์*

Sangaun Inruk

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบ 1) บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 8 2) คุณภาพชีวิตการทำงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 8 และ 3) ความสัมพันธ์ของบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษากับคุณภาพชีวิตการทำงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 8 โดยใช้สถานศึกษาเป็นหน่วยวิเคราะห์ กลุ่มตัวอย่างในการวิจัย คือ โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 จำนวน 48 โรงเรียน ผู้ให้ข้อมูลโรงเรียนละ 4 คน ประกอบด้วย 1) ผู้บริหารสถานศึกษาและรองผู้อำนวยการสถานศึกษาหรือรักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 2 คน 2) ข้าราชการครู จำนวน 2 คน รวมผู้ให้ข้อมูลทั้งสิ้นจำนวน 192 คน เครื่องมือวิจัยเป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารตามแนวคิดของ มินท์เบิร์ก และคุณภาพชีวิตการทำงานของครูในสถานศึกษาตามแนวคิดของวอลตัน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ความถี่ ร้อยละ มัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน

* นักศึกษาปริญญาโท สาขาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

E-mail: sangkhapinyo.k1990@gmail.com, โทร. 062-942-6453

** ผู้ช่วยศาสตราจารย์, อาจารย์ที่ปรึกษา ภาควิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร,

E-mail: san_inrak@hotmail.com

ผลการวิจัยพบว่า

1. บทบาทของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 8 โดยภาพรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านอยู่ในระดับโดยเรียงลำดับค่ามัธยเลขคณิตจากมากไปน้อย ได้ดังนี้ ด้านสัญลักษณ์ขององค์กร ด้านผู้เผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร ด้านผู้สร้างความสัมพันธ์ ด้านผู้นำองค์กร ด้านนักเจรจาต่อรอง ด้านผู้ประกอบการ ด้านผู้ประชาสัมพันธ์ ด้านผู้จัดสิ่งก่อคุณ ด้านผู้กำกับติดตามผล และด้านผู้จัดสรรทรัพยากร

2. คุณภาพชีวิตการทำงานของครูในสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 8 ในภาพรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อคำถามโดยเรียงลำดับค่ามัธยเลขคณิตจากมากไปน้อย ได้ดังนี้ การกำหนดระเบียบข้อบังคับความเป็นสิทธิส่วนบุคคลใน รองลงมาบทบาทที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม โอกาสในการใช้ความรู้ ความสามารถในการพัฒนา การยอมรับทางสังคมในองค์กร โอกาสในการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องและมีความก้าวหน้ามั่นคงในหน้าที่การงาน ความสมดุลอันเหมาะสมระหว่างเวลาของหน้าที่การงานและเวลาส่วนบุคคลสิ่งแวดล้อมที่ปลอดภัยและส่งเสริมสุขภาพ และการให้สิ่งตอบแทนที่เหมาะสมและยุติธรรม

3. บทบาทของผู้บริหารกับคุณภาพชีวิตการทำงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 8 มีความสัมพันธ์กันในระดับมากอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งเป็นความสัมพันธ์แบบคล้อยตามกัน

คำสำคัญ: บทบาทของผู้บริหาร, คุณภาพชีวิตในการทำงานของครู

ABSTRACT

The purposes of this research were to identify 1) School administrator's roles under the Secondary Educational Service Area Office 8 2) Teacher's quality of working life in school under the Secondary Educational Service Area Office 8 , and 3) the relationship between school administrator's roles and teacher's quality of working life in school under the Secondary Educational Service Area Office 8. The samples were 48 schools under the Secondary Educational Service Area Office 8. There were 4 respondents from each school consisted of an administrator, an assistant administrator, and 2 teachers, with the total of 192 respondents. The research instrument was a opinionative concerning school administrator's roles based on Mintzberg's theory and teacher's quality of working life in school based on Walton's theory. The statistics used for data analysis were frequency, percentage, arithmetic mean, standard deviation and Pearson's product-moment correlation coefficient.

The research findings were as follows :

1. School administrator's roles under the Secondary Educational Service Area Office 8, as a whole and an individual, were at a high level. The arithmetic mean ranking from maximum to minimum were as follows; symbolic or figurehead, disseminator, liaison, leader, negotiator, entrepreneur, spokesperson, disturbance handler, monitor and allocator.

2. Teacher's quality of working life in school under the Secondary Educational Service Area Office 8, as a whole and an individual, were at a high level. The arithmetic mean ranking from maximum to minimum were as follows; constitutionalism in the work organization, social relevance of work life, immediate opportunity to use and develop human capacities ,social integration in the work organization, future opportunity growth and security, work and the total life space, safe and healthy environment and adequate and fair compensation.

3. School administrator's roles and teacher's quality of working life in school under the Secondary Educational Service Area Office 8 were found correlated as a whole at a high level at .01 level of significance.

Keyword: Administrator's Roles and Teacher's Quality of Workink Life

บทนำ

การศึกษาเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานของคนไทยทุกคนที่รัฐต้องจัดให้เพื่อพัฒนาคนไทยทุกช่วงวัยให้มีความเจริญงอกงามในทุกด้าน เพื่อเป็นต้นทุนทางปัญญาที่สำคัญในการพัฒนาทักษะด้านต่าง ๆ คุณลักษณะและสมรรถนะในการประกอบอาชีพและการดำรงชีวิตร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างเป็นปกติสุขอันจะนำไปสู่เสถียรภาพและความมั่นคงของสังคมและประเทศชาติที่ต้องพัฒนาให้เจริญก้าวหน้าทัดเทียมนานาประเทศในเวทีโลกท่ามกลางกระแสการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของโลกศตวรรษที่ 21 (สำนักเลขาธิการสภาการศึกษา (2560), **แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2579**. (กรุงเทพฯ :พริกหวานกราฟฟิค จำกัด) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560-พ.ศ. 2564) ถือเป็นแผนแม่บทหลักในการพัฒนาประเทศที่ได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นกฎหมายบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2559 ถึงวันที่ 30 กันยายน 2564 นั้นมีหลักการสำคัญคือ “ยึดคนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา” มุ่งสร้างคุณภาพชีวิตสำหรับคนไทยพัฒนาคนให้มีความเป็นคนที่สมบูรณ์ มีวินัย ใฝ่รู้ มีความรู้ มีทักษะ มีความคิดสร้างสรรค์ มีทัศนคติที่ดีรับผิดชอบต่อสังคม มีคุณธรรมและจริยธรรม ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการในฐานะหน่วยงานหลักในภาคการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพคนของประเทศได้ตระหนักถึงความสำคัญดังกล่าว ดังนั้นภายใต้วิสัยทัศน์ “มุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ คู่คุณธรรม คุณภาพชีวิตที่ดี มีความสุขในสังคม” การที่จะขับเคลื่อนการปฏิรูปการ

เรียนรู้ให้ประสบความสำเร็จนั้น ผู้บริหารโรงเรียนจำเป็นต้องให้ความสำคัญแก่ หลักสูตร ผู้เรียน เนื้อหาสาระ การจัดการเรียนการสอน การพัฒนาครู การใช้แหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายทั้งในและนอกโรงเรียน ให้คุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุด ตลอดจนเชื่อมโยงกระบวนการเรียนรู้สู่ชุมชน มีการระดมทรัพยากรจากแหล่งต่างๆมาใช้ในการบริหารจัดการศึกษารวมทั้งการมีส่วนร่วมจากทุกฝ่าย เพื่อร่วมมือกันพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุตามเป้าหมายขององค์กรและที่สำคัญเป็นอย่างยิ่งผู้บริหารต้องตระหนักถึงความสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตของนักเรียนให้เจริญเติบโตองงามเป็นบุคคลที่มีคุณค่าของสังคม มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551 โดยดำเนินร่วมกับทุกฝ่ายที่มีส่วนเกี่ยวข้อง (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551: 7)

ครูเป็นบุคคลที่เป็นส่วนหนึ่งในการพัฒนาประเทศ คุณภาพชีวิตหรือชีวิตที่มีคุณภาพสำหรับครูนั้นมีลักษณะเช่นเดียวกับคุณภาพของบุคคลทั่วไป คือลักษณะการดำเนินชีวิตที่มีความเป็นอยู่สอดคล้องกับระดับความต้องการพื้นฐานที่จำเป็นต่อการดำเนินชีวิตของมนุษย์อย่างมีคุณค่าโดยชีวิตที่มีการกินดีอยู่ดีถูกต้องตามสุขลักษณะมีสุขภาพอนามัยที่แข็งแรงสมบูรณ์ มีงานที่สามารถเลี้ยงตนเองและครอบครัวได้โดยไม่ต้องให้ผู้อื่นมาเป็นภาระช่วยเหลือ ทั้งเป็นพลเมืองที่ดี มีระเบียบวินัย มีคุณธรรมวัฒนธรรมอันดีงาม สำนึกในหน้าที่ความรับผิดชอบของตนเองที่มีต่อตนเอง ต่อครอบครัว และต่อสังคม โดยมีส่วนร่วมในการเสริมสร้างการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมได้เต็มที่ตามกำลังความสามารถและสมรรถภาพของตนเองและสามารถดำเนินชีวิตในสังคมได้อย่างมีความสุข (ธีรชัย ฉัตรชัยวัฒนกุล, 2558: 84-85)

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การปฏิรูปการศึกษาที่เป็นพื้นฐานสำคัญของการปฏิรูประบบอื่นๆ เพื่อพัฒนาคน ให้เป็นประชากรที่มีคุณภาพของประเทศและครูมีบทบาทสำคัญในการหล่อหลอมวิชาความรู้ให้เป็นคนดีนำไปสู่การพัฒนาสร้างชาติให้เจริญได้ซึ่งสอดคล้องกับจุดประสงค์พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพ.ศ. 2542 ที่ต้องการให้พัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิตสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข (กระทรวงศึกษาธิการ, ม.ป.ป.),5.)

การทำงานมีความสำคัญต่อชีวิตมนุษย์เป็นอย่างยิ่ง อาจกล่าวได้ว่าการทำงานเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตที่ปฏิบัติมากกว่ากิจกรรมใด ๆ คาดกันว่ามนุษย์ได้ใช้เวลา 1 ใน 3 ของชีวิต เป็นอย่างน้อยอยู่ในสำนักงานหรือที่ทำงานและยังเชื่อว่าในอนาคตอันใกล้มนุษย์ต้องใช้เวลาของชีวิตเกี่ยวข้องกับการทำงานเพิ่มขึ้นไปอีก การทำงานเป็นสิ่งที่ให้ประสบการณ์ที่มีคุณค่าต่อชีวิตมนุษย์เพราะเป็นโอกาสที่ทำให้เกิดการพบปะสังสรรค์ระหว่างผู้ร่วมงานกับบุคคลอื่น ๆ กับสถานที่และเรื่องราวต่าง ๆ ตลอดจนความคิดเห็นทั้งหลายจากผู้เกี่ยวข้อง ดังนั้นการทำงานจึงเป็นการเปิดโอกาสให้แสดงออกถึงเขาวปัญญา ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ อันจะนำมาซึ่งเกียรติภูมิและความพึงพอใจในชีวิต และในปัจจุบันการบริหารองค์กรให้บรรลุเป้าหมายตามวัตถุประสงค์ขององค์กรนั้นจะต้องมีการบริหารจัดการทรัพยากรขององค์กรอย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลและ

ประสิทธิผลสูงสุดมีปัจจัยในการบริหารหลายประการที่จะผลักดันให้องค์กรไปสู่ความสำเร็จ อันได้แก่ คน เงิน วัสดุอุปกรณ์ และการจัดการทรัพยากรมนุษย์เป็นทรัพยากรทางการบริหาร ที่มีความสำคัญลำดับต้นขององค์กร ดังคำกล่าวที่ว่า “คนเป็นทรัพย์สินที่มีค่าอย่างยิ่งขององค์การที่สามารถคูณผลการองค์การอย่างมหาศาล” สรุขชัย แก้วพิกุล. (2552) “คุณภาพชีวิตในการทำงานของบุคลากรวิทยาลัยพยาบาลตำรวจ.” วิทยานิพนธ์สังคมสงเคราะห์ศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและนโยบายสวัสดิการสังคมคณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

การศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการสร้างคน สร้างสังคม และสร้างชาติ เป็นกลไกหลักในการพัฒนากำลังคนให้มีคุณภาพ สามารถดำรงชีวิตอยู่ร่วมกับบุคคลในสังคมได้อย่างมีความสุข ในกระแสการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของโลกศตวรรษที่ 21 เนื่องจากการศึกษามีบทบาทสำคัญในการสร้างความได้เปรียบของประเทศเพื่อการแข่งขันและยืนหยัดในเวทีโลกภายใต้ระบบเศรษฐกิจและสังคมที่เป็นพลวัต ประเทศต่างๆทั่วโลกจึงให้ความสำคัญและทุ่มเทกับการพัฒนาการศึกษาเพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของตนให้สามารถก้าวทันการเปลี่ยนแปลงของระบบเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ภูมิภาค และของโลกควบคู่กับการธำรงรักษาอัตลักษณ์ของประเทศในส่วนของประเทศไทยนั้นได้ให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษา การพัฒนาศักยภาพและขีดความสามารถของคนไทยให้ทันทักษะ ความรู้ความสามารถและสมรรถนะที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดงานและการพัฒนาประเทศภายใต้แรงกดดันภายนอกจากกระแสโลกาภิวัตน์และแรงกดดันภายในประเทศที่เป็นปัญหาวิกฤตที่ประเทศต้องเผชิญเพื่อให้คนไทยมีคุณภาพชีวิตที่ดี สังคมไทยเป็นสังคมคุณธรรมจริยธรรมและประเทศสามารถก้าวข้ามกับดักประเทศที่มีรายได้ปานกลางไปสู่ประเทศที่พัฒนาแล้วรองรับการเปลี่ยนแปลงของโลกทั้งในปัจจุบันและอนาคตโดยการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญและส่งผลกระทบต่อการศึกษาระบบเศรษฐกิจและสังคมของประเทศไทย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อให้สอดคล้องกับปัญหาและความสำคัญของปัญหา ผู้วิจัยได้กำหนดวัตถุประสงค์ของการวิจัยไว้ดังนี้

1. เพื่อทราบบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 8
2. เพื่อทราบคุณภาพชีวิตการทำงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 8
3. เพื่อทราบความสัมพันธ์ของบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษากับคุณภาพชีวิตการทำงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 8

วิธีการดำเนินการวิจัย

มีวัตถุประสงค์ของการวิจัยครั้งนี้

1. เพื่อทราบบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 8
2. เพื่อทราบคุณภาพชีวิตการทำงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 8
3. เพื่อทราบความสัมพันธ์ของบทบาทของผู้บริหารกับคุณภาพชีวิตการทำงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 8 ซึ่งการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive Research) ใช้สถานศึกษาเป็นหน่วยวิเคราะห์ (Unit of Analysis) มีผู้ให้ข้อมูลสถานศึกษา ละ 4 คน ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและรองผู้อำนวยการสถานศึกษาหรือรักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียน จำนวน 2 คน และข้าราชการครู จำนวน 2 คน การดำเนินงานวิจัยครั้งนี้มีขั้นตอนการดำเนินการวิจัยและระเบียบวิธีวิจัย ดังนี้

ผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัย เรื่อง บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษากับคุณภาพชีวิตการทำงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 8 สรุปผลการวิจัย ดังนี้

1. บทบาทของผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 8 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมากที่สุดทั้งหมด โดยเรียงลำดับค่ามัธยเลขคณิตจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านสัญลักษณ์ขององค์กร มัธยเลขคณิตมากที่สุด ด้านผู้เผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร ด้านผู้สร้างความสัมพันธ์ ด้านผู้นำองค์การ ด้านนักเจรจาต่อรอง ด้านผู้ประกอบการ ด้านผู้ประชาสัมพันธ์ ด้านผู้จัดสิ่งก่อการณ์ ด้านผู้กำกับติดตามผล และด้านผู้จัดสรรทรัพยากรตามลำดับ และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า

1.1 ด้านสัญลักษณ์ขององค์กร ทั้งในภาพรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อคำถามโดยเรียงลำดับค่ามัธยเลขคณิตจากมากไปหาน้อย พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ ได้ดังนี้ ผู้บริหารเป็นตัวแทนของสถานศึกษาในการร่วมกิจกรรมต่างๆกับหน่วยงานอื่น ๆ ผู้บริหารเป็นตัวแทนของสถานศึกษาในการลงนามสัญญาต่างๆ ผู้บริหารเป็นประธานในการประชุม และพิธีต่างๆ

1.2 ด้านผู้นำองค์การ ทั้งในภาพรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อคำถามโดยเรียงลำดับค่ามัธยเลขคณิตจากมากไปหาน้อย พบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ ได้ดังนี้ ผู้บริหารสร้างแรงจูงใจให้ผู้ใต้บังคับบัญชาอย่างเหมาะสมและเป็นธรรม ผู้บริหารสั่งการ ติดตาม และควบคุมการดำเนินงานเพื่อให้งานเป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้ ผู้บริหารเป็นผู้นำในการปฏิบัติภารกิจประจำวันของสถานศึกษา และผู้บริหารให้คำแนะนำ สนับสนุน ส่งเสริมการปฏิบัติงานของผู้ใต้บังคับบัญชาอย่างเท่าเทียมกัน

1.3 ด้านบทบาทด้านการตัดสินใจ ทั้งในภาพรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อคำถามโดยเรียงลำดับค่ามัธยฐานเลขคณิตจากมากไปน้อย ได้ดังนี้ ผู้บริหารเป็นผู้ติดต่อประสานงานภายในสถานศึกษา ผู้บริหารมีการพัฒนาเครือข่ายความร่วมมือของสถานศึกษา ผู้บริหารเป็นผู้ติดต่อประสานงานภายนอกสถานศึกษา และผู้บริหารเป็นผู้สร้างเครือข่ายความสัมพันธ์ของสถานศึกษา

1.4 ด้านผู้กำกับติดตามผล ทั้งในภาพรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อคำถามโดยเรียงลำดับค่ามัธยฐานเลขคณิตจากมากไปน้อย ได้ดังนี้ ผู้บริหารมีการตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลข่าวสารก่อนเผยแพร่เสมอ ผู้บริหารแสวงหาข้อมูลจากเครือข่ายความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลอย่างสม่ำเสมอ ผู้บริหารแสวงหาและรับรู้ข้อมูลข่าวสารจากแหล่งข้อมูลที่หลากหลายอย่างสม่ำเสมอ และผู้บริหารแสวงหาข้อมูลจากกิจกรรม เหตุการณ์ภายนอกสถานศึกษา

1.5 ด้านผู้เผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร ทั้งในภาพรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อคำถามโดยเรียงลำดับค่ามัธยฐานเลขคณิตจากมากไปน้อย ได้ดังนี้ ผู้บริหารเลือกพิจารณาข้อมูลข่าวสารที่ได้รับมาอย่างถูกต้องและเหมาะสม ผู้บริหารสามารถส่งข้อมูลข่าวสารของสถานศึกษาสู่บุคคลภายนอกเพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ถูกต้องและเป็นประโยชน์แก่สถานศึกษา ผู้บริหารส่งข้อมูลที่ได้รับภายในสถานศึกษาเพื่อให้ผู้ได้บังคับบัญชาเข้าถึงแหล่งข้อมูลที่จำเป็นได้ง่ายขึ้น และผู้บริหารเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารที่ได้มาให้กับบุคคลในสถานศึกษาอย่างถูกต้องเหมาะสม รวดเร็ว และเลือกข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อสถานศึกษา

1.6 ด้านผู้ประชาสัมพันธ์ ทั้งในภาพรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อคำถามโดยเรียงลำดับค่ามัธยฐานเลขคณิตจากมากไปน้อย ได้ดังนี้ ผู้บริหารสามารถสร้างความสัมพันธ์กับชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ผู้บริหารสามารถรายงานข่าวสารเกี่ยวกับการดำเนินงานแผนงานและนโยบายของผู้บริหารสามารถถ่ายทอดข้อมูลข่าวสารของสถานศึกษาสู่ชุมชนอย่างหลากหลาย เพื่อประชาสัมพันธ์สถานศึกษา และผู้บริหารสามารถถ่ายทอดข้อมูลข่าวสารของสถานศึกษาสู่หน่วยงานภายนอกเพื่อประชาสัมพันธ์สถานศึกษา

1.7 ด้านผู้ประกอบการ ทั้งในภาพรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อคำถามโดยเรียงลำดับค่ามัธยฐานเลขคณิตจากมากไปน้อย ได้ดังนี้ ผู้บริหารเป็นผู้ริเริ่มและออกแบบการเปลี่ยนแปลงในสถานศึกษา ผู้บริหารมีการเลือกตัดสินใจ ผู้บริหารแสดงแนวคิดใหม่ๆ ในการพัฒนาและปรับปรุงสถานศึกษา และผู้บริหารเป็นผู้ควบคุมการเปลี่ยนแปลงการดำเนินงานในสถานศึกษา

1.8 ด้านผู้จัดสิ่งก่อกวน ทั้งในภาพรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อคำถามโดยเรียงลำดับค่ามัธยฐานเลขคณิตจากมากไปน้อย ได้ดังนี้ ประสพการณ์ที่มีอย่างถูกต้องเหมาะสม มีค่ามัธยฐานเลขคณิตมากที่สุด ผู้บริหารทุ่มเทความพยายามที่จะขจัดปัญหาต่างๆ อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิผล ผู้บริหารแก้ปัญหาโดยจัดลำดับความสำคัญของปัญหา และผู้บริหารเป็นผู้แก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในสถานศึกษา

1.9 ด้านผู้จัดสรรทรัพยากร ทั้งในภาพรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อคำถามโดยเรียงลำดับค่ามัธยฐานเลขคณิตจากมากไปน้อย ได้ดังนี้ ผู้บริหารมีการวางแผนการใช้ทรัพยากรของ

สถานศึกษาอย่างเหมาะสม ผู้บริหารจัดการทรัพยากรในส่วนต่างๆของสถานศึกษาอย่างเป็นธรรม ผู้บริหารเป็นผู้ตัดสินใจในการจัดสรรทรัพยากร เช่น งบประมาณ เวลา บุคลากร ให้แก่ส่วนต่างๆ ในสถานศึกษาตามจุดที่ต้องการอย่างเหมาะสม และผู้บริหารจัดการทรัพยากรให้แก่ส่วนต่างๆในสถานศึกษาตามลำดับความสำคัญ

1.10 ด้านผู้เจรจาต่อรอง ทั้งในภาพรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อคำถามโดยเรียงลำดับค่ามัธยฐานเลขคณิตจากมากไปน้อย ได้ดังนี้ ผู้บริหารมีความสามารถเจรจาต่อรองเพื่อให้ได้มาซึ่งทรัพยากรที่จำเป็นในการบริหารการศึกษา ผู้บริหารมีความสามารถเจรจาต่อรองเพื่อให้ได้มาซึ่งผลประโยชน์อื่นๆที่จำเป็นในการบริหารการศึกษา ผู้บริหารมีการศึกษาข้อมูลต่างๆเพื่อนำไปใช้แก้ปัญหาในการเจรจาต่อรองกับบุคคลต่างๆทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา และผู้บริหารมีข้อมูลที่สำคัญเพื่อนำไปเจรจาต่อรองเพื่อผลประโยชน์ของสถานศึกษา

2. คุณภาพชีวิตการทำงานของครูในสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 8 ในภาพรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อคำถามโดยเรียงลำดับค่ามัธยฐานเลขคณิตจากมากไปน้อย ได้ดังนี้ ด้านการกำหนดระเบียบข้อบังคับความเป็นสิทธิส่วนบุคคลใน รองลงมาด้านบทบาทที่เป็นประโยชน์ต่อ ด้านโอกาสในการใช้ความรู้ ความสามารถในการพัฒนา ด้านการยอมรับทางสังคม ในองค์กร ด้านโอกาสในการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องและมีความก้าวหน้ามั่นคงในหน้าที่การงาน ด้านความสมดุลอันเหมาะสมระหว่างเวลาของหน้าที่การงานและเวลาส่วนบุคคล ด้านสิ่งแวดล้อมที่ปลอดภัยและส่งเสริมสุขภาพ และด้านการให้สิ่งตอบแทนที่เหมาะสมและยุติธรรม

2.1 ด้านการให้สิ่งตอบแทนที่เหมาะสมและยุติธรรม ในภาพรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อคำถาม มีระดับมากทุกข้อ โดยเรียงลำดับค่ามัธยฐานเลขคณิตจากมากไปน้อย ได้ดังนี้ ท่านได้รับความสะดวกสบายในการเบิก-จ่าย ค่ารักษาพยาบาล ท่านได้พิจารณาค่าตอบแทนที่เป็นธรรมเมื่อเปรียบเทียบกับเพื่อนร่วมงานที่ปฏิบัติงานในลักษณะและปริมาณที่ใกล้เคียงกัน มีแหล่งทางการเงิน เพื่อขอความช่วยเหลือ เมื่อท่านเกิดปัญหา ค่าตอบแทนที่ได้รับเหมาะสมกับความรู้ความสามารถ ปริมาณงานที่ได้รับมอบหมายและประสบการณ์ และ ค่าตอบแทนที่ได้รับเพียงพอต่อความต้องการขั้นพื้นฐานในการดำรงชีวิต

2.2 ด้านสิ่งแวดล้อมที่ปลอดภัยและส่งเสริมสุขภาพ ในภาพรวมและรายข้ออยู่ในระดับ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อคำถามโดยเรียงลำดับค่ามัธยฐานเลขคณิตจากมากไปน้อย ได้ดังนี้ ท่านรู้สึกปลอดภัยระหว่างการเดินทางไปกลับและปฏิบัติงานในโรงเรียน ท่านรู้สึกปลอดภัยเมื่อออกปฏิบัติงานร่วมกับชุมชน สถานที่ทำงานมีมาตรการรักษาความปลอดภัยภายในเป็นอย่างดี สถานที่ทำงานทำให้ท่านมีสภาพแวดล้อมที่ดีและถูกสุขลักษณะ และมีวัสดุอุปกรณ์ คอมพิวเตอร์ ตำรา เอกสารต่างๆที่ทันสมัย เพียงพอต่อการจัดทำสื่อการสอน

2.3 ด้านโอกาสในการใช้ความรู้ ความสามารถในการพัฒนา ในภาพรวมและรายข้ออยู่ในระดับ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อคำถามโดยเรียงลำดับค่ามัธยฐานเลขคณิตจากมากไปน้อย ได้ดังนี้ การได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติงานที่ท้าทายความสามารถและเหมาะสมกับศักยภาพ มีการสนับสนุนให้ศึกษาต่อเพื่อปรับวุฒิหรือ

เพิ่มพูนความรู้ งานที่ท่านปฏิบัติเปิดโอกาสให้ใช้ความรู้ความสามารถอย่างเต็มที่ ท่านมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาการทำงานในโรงเรียน และ มีการสนับสนุนให้ศึกษาดูงาน อบรม สัมมนา ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับงานอย่างต่อเนื่อง

2.4 ด้านโอกาสในการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่องและความก้าวหน้ามั่นคงในหน้าที่การงาน ในภาพรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อคำถามอยู่ระดับมากทุกข้อโดยเรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปน้อย ได้ดังนี้ ท่านรู้สึกมีความมั่นคงในอาชีพที่ปฏิบัติงานอยู่ ท่านได้รับพิจารณาเลื่อนขั้น เลื่อนตำแหน่งเหมาะสมกับผลงาน ท่านได้รับการสนับสนุนในการทำผลงานเพื่อก้าวไปสู่ตำแหน่งหน้าที่ที่สูงขึ้น ผลงาน หน่วยงานมีกรอบตำแหน่งพร้อมที่จะทำให้งก้าวหน้าขึ้นไปตามลำดับ และ ท่านรู้สึกว่าการที่ท่านช่วยทำให้คุณภาพชีวิตดีขึ้น

2.5 ด้านการยอมรับทางสังคมในองค์กรโดยรวม ในภาพรวมและรายข้ออยู่ในระดับ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อคำถามโดยเรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปน้อย ได้ดังนี้ ท่านได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมกับประชาชนในชุมชนใกล้เคียงและหน่วยงานอื่นๆที่เกี่ยวข้อง ท่านมีความสัมพันธ์และมีความเข้าใจอันดีกับผู้ปกครอง ชุมชน และผู้นำท้องถิ่น โรงเรียนเปิดโอกาสให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการวางแผนปฏิบัติงานของโรงเรียน ท่านได้รับความร่วมมือและความสะดวกในการติดต่อประสานงานกับชุมชน และท่านสามารถปฏิบัติงานจนเป็นที่ยอมรับของชุมชนและหน่วยงานอื่นๆที่เกี่ยวข้อง

2.6 ด้านการกำหนดระเบียบข้อบังคับความเป็นสิทธิส่วนบุคคลในองค์กร ในภาพรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อคำถามโดยเรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปน้อย ได้ดังนี้ ท่านปฏิบัติงานได้ตามระเบียบแบบแผนข้อบังคับทางราชการ ท่านได้รับการปฏิบัติจากผู้บังคับบัญชาอย่างเท่าเทียมกัน ผู้บังคับบัญชามอบหมายงาน ตรงตามความสามารถของท่าน ท่านปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีความเสมอภาคในการมอบหมายงาน และ ท่านปฏิบัติงานในโรงเรียนที่มีการรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของท่าน

2.7 ด้านความสมดุลอันเหมาะสมระหว่างเวลาของหน้าที่การงานและเวลาส่วนบุคคล ในภาพรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อคำถามโดยเรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปน้อย ได้ดังนี้ ท่านสามารถปฏิบัติงานได้เสร็จทันเวลาที่กำหนด ท่านมีความสุขกับการใช้ชีวิตส่วนตัวและชีวิตการทำงาน ท่านมีเวลาได้พักผ่อนและดูแลสุขภาพอย่างเหมาะสม ท่านมีเวลาวางอยู่กับครอบครัวอย่างเพียงพอ และท่านพอใจในความสมดุลของเวลางานและเวลาที่ได้พักผ่อนจากการทำงาน

2.8 ด้านบทบาทที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม ในภาพรวมและรายข้ออยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อคำถามโดยเรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปน้อย ได้ดังนี้ งานของท่านมีส่วนช่วยให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและผู้อื่น การปฏิบัติงานของท่านเป็นที่ยอมรับของบุคคลในโรงเรียนการเป็นบุคลากรของโรงเรียนแห่งนี้ทำให้ท่านรู้สึกภูมิใจ และมีเกียรติ การเป็นบุคลากรของโรงเรียนแห่งนี้ทำให้ท่านรู้สึกภูมิใจ และมีเกียรติ โรงเรียนของท่านมีชื่อเสียง เป็นที่รู้จักและยอมรับจากบุคคลภายนอกและมีเกียรติ โรงเรียนของท่านมี

ชื่อเสียง เป็นที่รู้จักและยอมรับจากบุคคลภายนอกและการปฏิบัติงานในโรงเรียนแห่งนี้ ทำให้ท่านรู้สึกประสบความสำเร็จในชีวิต

3.การวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทของผู้บริหารกับคุณภาพชีวิตการทำงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 สามารถสรุปได้ดังนี้ บทบาทของผู้บริหารกับคุณภาพชีวิตการทำงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 โดยภาพรวมและรายด้านมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าความสัมพันธ์กันทางบวก หรือมีความสัมพันธ์คล้ายตามกัน เมื่อพิจารณาโดยภาพรวมของบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาด้านสัญลักษณ์ขององค์การ ผู้เผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร ด้านผู้สร้างความสัมพันธ์ผู้นำองค์การ ด้านนักเจรจาต่อรอง ด้านผู้ประกอบการ ด้านผู้ประชาสัมพันธ์ ด้านผู้จัดสิ่งก่อกวน ด้านผู้กำกับติดตามผล และด้านผู้จัดสรรทรัพยากร มีความสัมพันธ์สูงสุดกับคุณภาพชีวิตการทำงานของครูในสถานศึกษา ด้านการกำหนดระเบียบข้อบังคับความเป็นสิทธิส่วนบุคคลใน ด้านบทบาทที่เป็นประโยชน์ต่อ ด้านโอกาสในการใช้ความรู้ความสามารถในการพัฒนา ด้านการยอมรับทางสังคมในองค์การ ด้านโอกาสในการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง และมีความก้าวหน้ามั่นคงในหน้าที่การงาน ด้านความสมดุลอันเหมาะสมระหว่างเวลาของหน้าที่การงานและเวลาส่วนตัว ด้านสิ่งแวดล้อมที่ปลอดภัยและส่งเสริมสุขภาพ และด้านการให้สิ่งตอบแทนที่เหมาะสมและยุติธรรม

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัย เรื่อง บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษากับคุณภาพชีวิตการทำงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 8 มีประเด็นน่าสนใจ ซึ่งผู้วิจัยสามารถนำอภิปรายผลได้ ดังนี้

1. บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษากับคุณภาพชีวิตการทำงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 8 ผลการวิจัยพบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ว่า บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 8 อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้อาจเนื่องจาก ผู้บริหารสถานศึกษามีความเข้าใจ ตระหนัก มีประสบการณ์ในบทบาทของผู้บริหารทุกด้าน อีกทั้งยังรู้จักการวางตัวเพื่อเป็นสัญลักษณ์ที่ดีต่อสถานศึกษา เป็นตัวแทนในการเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ ทั้งในและนอกสถานที่ เป็นตัวแทนของสถานศึกษาในการลงนามในสัญญาข้อตกลงต่างๆ อีกทั้งยังเป็นผู้ดำเนินการบริหารจัดการในสถานศึกษาอย่างเต็มความสามารถ รวมทั้งยังแนะนำ ช่วยเหลือ ส่งเสริม การดำเนินงานต่างๆของสถานศึกษาให้บรรลุวัตถุประสงค์ต่างๆที่ตั้งไว้ มีบทบาทในการจัดการสิ่งก่อกวน ทั้งยังเป็นผู้แก้ปัญหาที่เกิดขึ้นในสถานศึกษาอย่างเต็มความสามารถ และสามารถจัดการปัญหาต่างๆได้อย่างเป็นระบบ มีการแสวงหาข้อมูลข่าวสารจากแหล่งข้อมูลต่างๆที่หลากหลายอย่างสม่ำเสมอ มีความเป็นผู้นำในการเปลี่ยนแปลง ริเริ่มสิ่งใหม่ๆอันจะนำไปสู่การพัฒนาของสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาท

ในการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเพื่อประโยชน์ของสถานศึกษาอย่างรวดเร็วและถูกต้อง สามารถเลือกข้อมูลที่ดีเป็นประโยชน์ต่อสถานศึกษา และสามารถสร้างความสัมพันธ์ที่ดีกับบุคคลทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา ในการพัฒนาเกี่ยวกับข้อมูลข่าวสารต่างๆ นอกจากนี้ในการคัดเลือกสรรหาผู้บริหารในการดำรงตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษามีขั้นตอนและเลือกสรรบุคคลที่เหมาะสมกับตำแหน่ง จึงทำให้สถานศึกษาได้บุคคลที่มีความรู้ความสามารถในการแสดงบทบาทของตนเองตามตำแหน่งที่ได้รับเป็นอย่างดีจึงทำให้บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัย ชาติชาย ศรีจันทร์ดี ได้ศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพครู 2556 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 ผลการวิจัยพบว่า 1) บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 ทั้งในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ ด้านผู้อำนวยการความสะอาด ด้านผู้ประเมิน ด้านผู้ส่งเสริมสนับสนุนด้านผู้คาดการณ์ ผู้ให้คำปรึกษา 2) การปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพครู 2556 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า การปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพครู 2556 อยู่ในระดับมากที่สุด จำนวน 1 ด้านคือ มาตรฐานการปฏิบัติตน (จรรยาบรรณวิชาชีพ) และอยู่ในระดับมาก จำนวน 2 ด้าน เรียงลำดับจากมากไปน้อยดังนี้ มาตรฐานการปฏิบัติงานและมาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพ 3) บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษากับการปฏิบัติตามมาตรฐานวิชาชีพครู 2556 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 3 มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของวิภาดา วงศ์บุบผา ได้ศึกษาเรื่อง บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณวิชาชีพครูในสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อ 1) ศึกษาบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณวิชาชีพครูในสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี และ 2) เปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณวิชาชีพครูในสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี จำแนกตาม เพศ ตำแหน่ง ระดับการศึกษา อายุ ประสบการณ์ การทำงาน และขนาดของสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ได้แก่ผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี ปีการศึกษา 2560 จำนวน 352 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบชั้นภูมิ เครื่องมือที่ใช้ ได้แก่ แบบสอบถาม มีค่าความเชื่อมั่น 0.922 วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาร์วีย์ละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที การวิเคราะห์ความแปรปรวน ทางเดียว และทดสอบค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธีแอลเอสดีของฟิชเชอร์ ผลการวิจัยพบว่า 1. บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณ วิชาชีพครูในสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2. บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณวิชาชีพครูใน

สถานศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ลพบุรี เมื่อจำแนกตาม เพศ และขนาดของสถานศึกษา ในภาพรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนตัวแปรอื่นๆ ไม่แตกต่างกัน และยังสอดคล้องกับเสาวคนธ์ มุกดิ่ง ได้ศึกษาเรื่อง บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งเสริมงานแนะแนวตามความคิดเห็นของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 จังหวัดชุมพร การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งเสริมงานแนะแนวตามความคิดเห็นของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 และ 2) บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งเสริมงานแนะแนว จำแนกตามขนาดของสถานศึกษาทั้งสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 288 คน เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในทางวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว และการเปรียบเทียบรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ ผลการวิจัยปรากฏว่า 1) บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งเสริมงานแนะแนวตามความคิดเห็นของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 11 ในรายด้านและในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และ 2) บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งเสริมงานแนะแนว จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา ทั้งสถานศึกษาขนาดเล็ก ขนาดกลาง ขนาดใหญ่ และขนาดใหญ่พิเศษ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

2. คุณภาพชีวิตการทำงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 8 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ว่า คุณภาพชีวิตการทำงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 8 อยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เป็นเพราะการทำงานของครูปฏิบัติงานเป็นไปตามระเบียบแบบแผนข้อบังคับทางราชการ จึงทำให้ได้รับมอบหมายงานตรงตามความสามารถอย่างเต็มอ่าจะเป็นเพราะมีการรับฟังความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของครูอยู่เสมอจึงเปรียบเสมือนครูก็ได้มีส่วนช่วยในเรื่องต่างๆให้เกิดประโยชน์ต่อตนเองและผู้อื่น ทั้งยังยอมรับซึ่งกันและกันทำให้ครูส่วนใหญ่รู้สึกภูมิใจ และมีเกียรติ เป็นที่รู้จักและยอมรับทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษาจนทำให้สถานศึกษามีชื่อเสียง เป็นที่รู้จักและยอมรับจากบุคคลภายนอก นอกจากนั้นการได้รับมอบหมายให้ปฏิบัติงานที่ท้าทายความสามารถทำให้เกิดการพัฒนาตัวเองอย่างเต็มที่ ทำให้สามารถช่วยเหลือการแก้ปัญหาการทำงานในโรงเรียนได้ ทั้งมีการสนับสนุนให้ศึกษาดูงาน อบรม สัมมนาอย่างสม่ำเสมอและมีกิจกรรมภายในชุมชนเพื่อสร้างความสัมพันธ์และมีความเข้าใจอันดีกับผู้ปกครอง ชุมชน ผู้นำท้องถิ่น อีกด้วยทำให้ครูได้รับความร่วมมือและความสะดวกในการติดต่อประสานงานกับชุมชน จนเป็นที่ยอมรับของชุมชนและหน่วยงานอื่นๆทำให้ครูมีความรู้สึกมั่นคงในอาชีพที่ทำอยู่และได้รับพิจารณาเลื่อนขั้น เลื่อนตำแหน่งเหมาะสมกับผลงาน ท่านได้รับการรวมทั้งได้รับสนับสนุนในการทำผลงานเพื่อก้าวไปสู่ตำแหน่งหน้าที่ที่สูงขึ้น ทำให้ครูส่วนใหญ่มีความสุขกับการใช้ชีวิตส่วนตัวและชีวิตการทำงานได้อย่างเหมาะสมและรู้ปลอดภ้ยมนการปฏิบัติงานในโรงเรียน นอกจากนั้นการมีสภาพแวดล้อมที่ดีและถูกสุขลักษณะ มีวัสดุอุปกรณ์ คอมพิวเตอร์ ตำรา เอกสารต่างๆที่ทันสมัยเพียงพอต่อการจัดทำสื่อการสอน เป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่ทำครูมีความสุขในการทำงานมากยิ่งขึ้น ซึ่งปัจจัยต่างๆที่

กล่าวมาเบื้องต้นนั้นเป็นเพียงปัจจัยขั้นพื้นฐานที่ทำให้ข้าราชการครูสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 8 มีคุณภาพชีวิตที่อยู่ในเกณฑ์ดีมาก ซึ่งสอดคล้องกับสอดคล้องกับบงลักษณะ ฤทธิ์คำ ได้ศึกษาวิจัยเรื่องคุณภาพชีวิตในการทำงานของข้าราชการครูโรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สวนกุหลาบวิทยาลัย ปทุมธานี ผลการวิเคราะห์ระดับคุณภาพในการทำงานของครูโรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สวนกุหลาบ ปทุมธานี อยู่ในระดับมากพิจารณาระดับคุณภาพชีวิตในแต่ละด้าน พบว่า คุณภาพชีวิตการทำงานด้านสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยและส่งเสริมสุขภาพอยู่ในระดับสูงสุด รองลงมาคือด้านการบูรณาการทางสังคม ด้านค่าตอบแทนที่เพียงพอและยุติธรรม ด้านโอกาสในการพัฒนาความสามารถ ด้านความก้าวหน้าและความมั่นคงในการทำงาน ด้านการรักษาสิทธิส่วนบุคคล ด้านความเกี่ยวข้องกับสังคม ด้านความสมดุลในการดำรงชีวิต รองลงมาตามลำดับ ซึ่งจากการวิจัยทั้ง 8 องค์ประกอบ พบว่าคุณภาพด้านความสมดุลในการดำรงชีวิตมีคะแนนเฉลี่ยน้อยที่สุด แสดงให้เห็นว่า โรงเรียนนวมินทราชินูทิศ สวนกุหลาบวิทยาลัย ปทุมธานี มีความรู้สีกว่างานในหน่วยงานที่ตนปฏิบัติงานอยู่นั้นยังกระทบกับชีวิตประจำวันอยู่บ้าง และยังสอดคล้องกับพิมพ์ โหลคำ ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตการทำงานของผู้บริหารสถานศึกษาในจังหวัดศรีสะเกษ ผลการศึกษาพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีคุณภาพชีวิตโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับดี โดยได้รับค่าตอบแทนที่เป็นธรรม อยู่ในสภาพแวดล้อมที่ถูกสุขลักษณะและปลอดภัยได้รับการพัฒนาความรู้ความสามารถ มีความก้าวหน้าและมั่นคงในหน้าที่การงาน บูรณาการทางสังคม ความสมดุลระหว่างชีวิตการทำงานและชีวิตส่วนตัว ลักษณะการบริหารงาน ความเกี่ยวข้องกับสังคมสัมพันธ์ อยู่ในระดับมาก ซึ่งตัวแปรกลุ่มปัจจัย ได้แก่ ความสำเร็จของงาน การได้รับ การยอมรับนับถือ ลักษณะงาน โอกาสที่จะก้าวหน้าในอนาคต และความรับผิดชอบ กับตัวแปรในกลุ่มปัจจัยค่าจูน ได้แก่ การบังคับบัญชา นโยบายบริหาร สภาพการทำงาน ความสัมพันธ์กับผู้ร่วมงาน และความเหมาะสมของรายได้ และตัวแปรกลุ่มคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา ได้แก่ ความรู้ความสามารถสำหรับการทำงาน การให้มีส่วนร่วม ความพอเพียงในชีวิตและความสามารถในการสื่อสารมีความสัมพันธ์กับคุณภาพชีวิตการทำงานของผู้บริหารสถานศึกษาในระดับมาก ($R=.867$) และร่วมกันสามารถทำนายคุณภาพชีวิตการทำงานของผู้บริหารสถานศึกษาได้ร้อยละ 75.1 ด้านตัวแปรทำนายที่ดีของคุณภาพชีวิตการทำงานของผู้บริหารสถานศึกษามี 6 ตัวแปร ประกอบด้วย ตัวแปรในกลุ่มปัจจัยกระตุ้น 2 ตัวแปร ได้แก่ ลักษณะงานและความรับผิดชอบทุกกลุ่มปัจจัย 1 ตัวแปร ได้แก่ การเปิดโอกาสให้ผู้เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมความเพียงพอในชีวิต และความสามารถในการสื่อสาร ซึ่งตัวแปรทำนายที่ดีทั้ง 6 ตัวแปรนี้ร่วมกันสามารถทำนายคุณภาพชีวิตการทำงานของผู้บริหารสถานศึกษาได้ร้อยละ 73.8

3. ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษากับคุณภาพชีวิตการทำงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 8 โดยภาพรวมพบว่า บทบาทของผู้บริหาร (x_{tot}) กับคุณภาพชีวิตการทำงานของครูในสถานศึกษา (Y_{tot}) มีความสัมพันธ์กันในระดับมาก ($r_{xy} = .745^{**}$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานของการวิจัยที่ตั้งไว้ว่าบทบาทของผู้บริหารกับคุณภาพชีวิตการทำงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 8

มีการบริหารตามแนวคิดของมินทซ์เบิร์ก (Mintzberg) ได้กล่าวถึงบทบาทของผู้บริหารเป็น 3 กลุ่ม คือ บทบาทด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล บทบาทด้านสารสนเทศ และบทบาทด้านการตัดสินใจ นั่นคือหากผู้บริหารมีความสามารถในการบริหารที่เหมาะสมก็สามารถทำให้งานต่างๆสามารถบรรลุได้ด้วยดี เหตุเป็นเช่นนี้เพราะทุกงานนั้นต้องขับเคลื่อนด้วยครู หากครูมีคุณภาพชีวิตที่ดีก็สามารถทำงานต่างๆที่ได้รับมอบหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพด้วยเช่นกัน รวมไปถึงการกำหนดระเบียบข้อบังคับความเป็นสิทธิส่วนบุคคลในองค์การ บทบาทที่เป็นประโยชน์ต่อสังคม การยอมรับทางสังคมในองค์การ โอกาสในการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง และมีความก้าวหน้ามั่นคงในหน้าที่การงาน โอกาสในการใช้ความรู้ ความสามารถในการพัฒนาความสมดุลอันเหมาะสมระหว่างเวลาของหน้าที่การงานและเวลาส่วนบุคคล การให้สิ่งตอบแทนที่เหมาะสมและยุติธรรม สิ่งแวดล้อมที่ปลอดภัยและส่งเสริมสุขภาพ ซึ่งสอดคล้องกับผลงานวิจัยของณัฐนันท์ รุจิราษฎร์สิทธิ์ ได้ทำการศึกษา บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเขต 5 ผลการวิจัยพบว่า 1) บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 5 ทั้งโดยภาพรวมและรายได้อยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่ามัธยฐานในคณิตจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านการตัดสินใจ ด้านสารสนเทศ และด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล 2) การดำเนินการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 5 ทั้งโดยภาพรวมและรายได้อยู่ในระดับมากเรียงลำดับ ค่ามัธยฐานเลขคณิตจากมากไปน้อย ดังนี้ การใช้จ่ายทรัพย์สินและทรัพยากรอื่นที่ได้รับจากการระดมทรัพยากร เพื่อการศึกษาการระดมทรัพยากรต้องเป็นไปด้วยความสมัครใจ ตามความเหมาะสมและความจำเป็นสถานศึกษาสามารถระดมทรัพยากรได้ตามมาตรา 58 สถานศึกษาต้องรายงานผลการดำเนินงานตามโครงการระดมทรัพยากรต่อคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สถานศึกษาต้องแต่งตั้งคณะกรรมการระดมทรัพยากรของสถานศึกษาและสถานศึกษาต้องเสนอแผนและโครงการในการระดมทรัพยากรต่อคณะกรรมการสวญฯขั้นพื้นฐาน 3) บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษากับการดำเนินการระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 5 มีความสัมพันธ์กันโดยในภาพรวมอยู่ในระดับสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และสอดคล้องกับผลงานวิจัยของ ยาดด์และวาท (Wyatt & Wah) ได้ศึกษาการรับรู้คุณภาพชีวิตที่ทำงานของพนักงานในประเทศสิงคโปร์ ผลการวิจัยพบว่า องค์ประกอบสำคัญที่ส่งเสริมพัฒนาคุณภาพชีวิตการทำงานได้แก่ สภาพแวดล้อมการทำงานที่พร้อมเพียง สบายงาม ความเจริญก้าวหน้าของบุคลากร อำนาจการตัดสินใจ ธรรมชาติของงาน การตอบสนองโอกาสในการทำงาน การทำงานแบบร่วมมือร่วมใจ ผลการวิจัยดังกล่าวสามารถนำไปใช้เป็นดัชนีเปรียบเทียบการวัดระดับคุณภาพชีวิตการทำงานของพนักงานในประเทศสิงคโปร์ได้เป็นอย่างดี

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาเรื่อง บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษากับคุณภาพชีวิตการทำงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 8 ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเพื่อเป็นแนวทางในการ

ส่งเสริมบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษากับคุณภาพชีวิตการทำงานของครูในสถานศึกษา ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นและเป็นแนวทางในการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

ข้อเสนอแนะของการวิจัย

1. ควรให้ความสำคัญและการสื่อสารที่รวดเร็วและถูกต้องในเรื่องต่างๆที่เป็นประโยชน์ในองค์การ เพื่อประสิทธิผลขององค์การ
2. ควรให้ความสนใจและทำให้บรรยากาศของสถานที่ที่ทำงานนั้นส่งเสริมต่อสุขภาพของผู้ปฏิบัติงานเพื่อที่จะให้ผู้ปฏิบัติงานสามารถทำงานได้อย่างปลอดภัยและมีความสุขในการทำงานอันจะส่งผลต่อประสิทธิผลของงานในองค์การ
3. ควรจัดสรรสิ่งตอบแทนที่เหมาะสมและยุติธรรมต่อทุกๆฝ่ายอย่างเท่าเทียมกัน

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารกับคุณภาพชีวิตการทำงานของครูในสถานศึกษาเขตอื่น ๆ
2. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตการทำงานของครูในสถานศึกษาเขตอื่นๆ
3. ควรมีศึกษาปัจจัยอื่นๆที่เกี่ยวข้องแนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิตการทำงานของข้าราชการครู ควรมีการวิจัยเชิงคุณภาพโดยผู้วิจัยเข้าไปอยู่ในพื้นที่เพื่อสังเกต สัมภาษณ์ เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกและเกิดความหลากหลายในการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตการทำงานของครูในสถานศึกษา

บรรณานุกรม

กระทรวงศึกษาธิการ. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม

(ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์, 2545.

กระทรวงศึกษาธิการ,หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (กรุงเทพฯ:โรงพิมพ์ชุมนุม
สหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด,2551), 7.

กระทรวงศึกษาธิการ, พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม(ฉบับที่ 2)

พ.ศ.2545 (กรุงเทพฯ :โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์,ม.ป.ป.), 5.

ธีรชัย ฉัตรชัยวัฒนกุล, คุณภาพชีวิตการทำงานที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานตามมาตรฐานวิชาชีพครูสังกัด

กรุงเทพมหานครสำนักงานเขตบางกะปิ (วารสารบริหารการศึกษา มศว. ปีที่ 12 ฉบับที่ 22
มกราคม – มิถุนายน,2558),84-85.

สำนักเลขาธิการสภาการศึกษา(2560) ,แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2560-2579. (กรุงเทพฯ :พริกหวาน
กราฟฟิค จำกัด) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ.2560-พ.ศ. 2564)
[Online] , accessed 21 สิงหาคม 2561'. Availablefrom[http://www.moe.go.th/moe/th/
news/detail.php? NewsID=47194&Key=news20](http://www.moe.go.th/moe/th/news/detail.php?NewsID=47194&Key=news20)

สุรัชย์ แก้วพิกุล. (2552) “คุณภาพชีวิตในการทำงานของบุคลากรวิทยาลัยพยาบาลตำรวจ.”วิทยานิพนธ์สังคม
สงเคราะห์ศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและนโยบายสวัสดิการสังคมคณะสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.